Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/2595

19.12.2025

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2025/2595

z dne 10. decembra 2025

o nadzorniškem pristopu nacionalnih pristojnih organov h kritju nedonosnih izpostavljenosti, ki jih imajo manj pomembni nadzorovani subjekti *(ECB/2025/40)*

SVET EVROPSKE CENTRALNE BANKE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko ([1]) ter zlasti člena 6(1) in člena (6)(5), točki (a) in (c), Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropska centralna banka (ECB) je odgovorna za učinkovito in skladno delovanje enotnega mehanizma nadzora (EMN). Nadzoruje delovanje sistema in zagotavlja skladno uporabo visokih nadzornih standardov in skladnost rezultatov nadzora v vseh sodelujočih državah članicah. ECB lahko pristojnim nacionalnim organom izda smernice, v skladu s katerimi pristojni nacionalni organi izvajajo nadzorniške naloge in sprejemajo nadzorniške odločitve.

(2) ECB zagotavlja skladno uporabo bonitetnih zahtev za kreditne institucije v sodelujočih državah članicah v skladu z Uredbo (EU) št. 1024/2013 in Uredbo (EU) št. 468/2014 Evropske centralne banke (ECB/2014/17) ([2]).

(3) Medtem ko so pristojni nacionalni organi primarno odgovorni za pregledovanje ureditev, procesov, mehanizmov in strategij, ki jih kreditne institucije, ki so razvrščene kot manj pomembne, izvajajo za zagotovitev zanesljivega upravljanja in kritja tveganj, vključno s politikami oblikovanja rezervacij in obravnavo sredstev z vidika kapitalskih zahtev, bi morala ECB v svoji vlogi nadzorovanja v EMN spodbujati skladno uporabo visokih nadzornih standardov pri opravljanju teh pregledov. V tem okviru skladna uporaba visokih nadzornih standardov pri nadzorniškem pregledovanju upravljanja in kritja nedonosnih izpostavljenosti za manj pomembne nadzorovane subjekte v celotnem EMN prispeva k širšim ciljem, in sicer k zagotavljanju, da: (a) se izvaja skladen in učinkovit pristop bonitetnega nadzora za vse kreditne institucije v sodelujočih državah članicah; (b) se enotna pravila za finančne storitve dosledno uporabljajo za vse kreditne institucije v sodelujočih državah članicah; in (c) se nad vsemi kreditnimi institucijami v sodelujočih državah članicah izvaja nadzor najvišje kakovosti.

(4) Zagotavljanje ustreznega upravljanja in kritja nedonosnih izpostavljenosti je pomembna prednostna naloga v EMN od njegove vzpostavitve. Nadzorniški pristop ECB v zvezi z nedonosnimi izpostavljenostmi temelji na okviru, ki ga je oblikoval zakonodajalec Unije, in upošteva razlagalne smernice, ki jih je sprejel Evropski bančni organ. ECB je v okviru tega nadzorniškega pristopa izdala obvestilo o nadzorniških pričakovanjih glede kritja za nedonosne izpostavljenosti, ki jih imajo pomembni nadzorovani subjekti. Ta pričakovanja se nanašajo na nedonosne izpostavljenosti, pri katerih je izpostavljenost nastala pred 26. aprilom 2019 in za katere zato ne velja zahteva za odbitek iz Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]). V primeru manj pomembnih nadzorovanih subjektov se za kritje teh nedonosnih izpostavljenosti v EMN do zdaj niso uporabljale enotne nadzorniške prakse. Za kritje nedonosnih izpostavljenosti so se uporabljali pristopi, ki so jih pristojni nacionalni organi opredelili za svoje nadzorne dejavnosti.

([1]) UL L 287, 29.10.2013, str. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj.

([2]) Uredba (EU) št. 468/2014 Evropske centralne banke z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi okvira za sodelovanje znotraj enotnega mehanizma nadzora med Evropsko centralno banko in pristojnimi nacionalnimi organi ter z imenovanimi nacionalnimi organi (okvirna uredba o EMN) (ECB/2014/17) (UL L 141, 14.5.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/468/oj).

([3]) Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

(5) Kot kažejo izkušnje, ki jih je ECB pridobila v okviru nadzorniškega pristopa v zvezi s pomembnimi nadzorovanimi subjekti, zadostno in pravočasno kritje nedonosnih izpostavljenosti spodbuja aktivno upravljanje teh izpostavljenosti, zmanjševanje njihovega obsega in oblikovanje ravni rezervacij, ki so sorazmerne s tveganji, povezanimi s starostjo teh izpostavljenosti in gibanjem izterljive vrednosti.

(6) Zato bi moral nadzorniški pristop pristojnih nacionalnih organov v zvezi s kritjem nedonosnih izpostavljenosti, ki jih imajo manj pomembni nadzorovani subjekti, zajemati pregled politik oblikovanja rezervacij in obravnave sredstev z vidika kapitalskih zahtev teh nadzorovanih subjektov.

(7) Tak nadzorniški pristop h kritju nedonosnih izpostavljenosti se šteje za učinkovito orodje za zmanjšanje dveh ključnih tveganj. Prvo tveganje je ohranjanje pomembnega obsega nedonosnih izpostavljenosti visoke starosti (imenovanih tudi nedonosne izpostavljenosti iz preteklosti ali stare nedonosne izpostavljenosti) in z omejenim kritjem z rezervacijami, ki so trajni vir morebitnih nadaljnjih izgub in omejujejo sposobnost bank za dajanje novih posojil. Drugo tveganje je možna nedoslednost pri bonitetni obravnavi nedonosnih izpostavljenosti, za katere velja zahteva za odbitek iz Uredbe (EU) št. 575/2013, in tistih, za katere ta zahteva ne velja, kadar te nedoslednosti ne upravičujejo posebne okoliščine.

(8) Ti ključni tveganji sta pomembni. Skupni količniki nedonosnih izpostavljenosti za pomembne in manj pomembne nadzorovane subjekte se od vzpostavitve EMN na splošno stalno znižujejo. Ta trend je bil izrazitejši pri pomembnih nadzorovanih subjektih in se je končal leta 2024. Zaradi potencialnega ponovnega zvišanja količnikov nedonosnih izpostavljenosti ter glede na zadovoljive splošne ravni kapitala in glede na to, da so morali manj pomembni nadzorovani subjekti nedavno na lastno pobudo doseči napredek na področju zmanjševanja in kritja starih nedonosnih izpostavljenosti, se šteje, da je usklajen nadzorniški pristop pristojnih nacionalnih organov v zvezi s kritjem nedonosnih izpostavljenosti, ki jih imajo manj pomembne institucije, sorazmeren z nadzorniškim ciljem obravnavanja navedenih dveh ključnih tveganj, povezanih s temi nedonosnimi izpostavljenostmi, da se okrepi odpornost manj pomembnih nadzorovanih subjektov na morebitne neugodne spremembe v makroekonomskem okolju in s tem povezano poslabšanje kreditne kakovosti.

(9) Da lahko pristojni nacionalni organi ocenijo, kako manj pomembni nadzorovani subjekti krijejo nedonosne izpostavljenosti, ki spadajo na področje uporabe te smernice, morajo pridobiti podrobne podatke v zvezi s kritjem teh izpostavljenosti. Teh podatkov trenutno ni med informacijami, ki jih morajo institucije poročati na podlagi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2021/451 ([4]), zato bi morali pristojni nacionalni organi od manj pomembnih nadzorovanih institucij zahtevati poročanje teh podatkov za vsak zadevni referenčni datum poročanja –

SPREJEL NASLEDNJO SMERNICO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Ta smernica določa nadzorniški pristop, ki ga pristojni nacionalni organi uporabijo za pregledovanje politik oblikovanja rezervacij in obravnave sredstev z vidika kapitalskih zahtev pri manj pomembnih nadzorovanih subjektih, ki imajo sedež v isti državi članici kot zadevni pristojni nacionalni organ.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej smernici se uporabljajo opredelitve pojmov iz člena 4 Uredbe (EU) št. 575/2013, člena 2 Uredbe (EU) 2017/2402 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), člena 2 Uredbe (EU) št. 1024/2013 in člena 2 Uredbe (EU) št. 468/2014 (ECB/2014/17). Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve pojmov:

(1) „referenčni datum poročanja“ pomeni 31. december posameznega koledarskega leta;

([4]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/451 z dne 17. decembra 2020 o določitvi izvedbenih tehničnih standardov za uporabo Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z nadzorniškim poročanjem institucij in razveljavitvi Izvedbene uredbe (EU) št. 680/2014 (UL L 97, 19.3.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/451/oj).

([5]) Uredba (EU) 2017/2402 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o določitvi splošnega okvira za listinjenje in o vzpostavitvi posebnega okvira za enostavno, pregledno in standardizirano listinjenje ter o spremembah direktiv 2009/65/ES, 2009/138/ES in 2011/61/EU ter uredb (ES) št. 1060/2009 in (EU) št. 648/2012 (UL L 347, 28.12.2017, str. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj).

(2) „nedonosna izpostavljenost s področja uporabe te smernice“ pomeni izpostavljenost, ki izpolnjuje pogoje za odstopanje od člena 36(1), točka (m), Uredbe (EU) št. 575/2013, kakor so določeni v členu 469a navedene uredbe;

(3) „tehnično jamstvo“ pomeni v zvezi z izpostavljenostjo jamstvo, ki zagotavlja zmožnost dolžnika, da izpolni pogodbene neekonomske obveznosti do tretje osebe, kot je dobava blaga ali izvedba del, in ki nima lastnosti kreditnega nadomestka.

Člen 3

Zajete institucije

1. Pristojni nacionalni organi uporabijo nadzorniški pristop iz te smernice za vse manj pomembne nadzorovane subjekte na najvišji ravni konsolidacije v sodelujočih državah članicah.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 se lahko pristojni nacionalni organ odloči, da nadzorniškega pristopa iz te smernice ne bo uporabil za manj pomemben nadzorovani subjekt za posamezni referenčni datum poročanja, če ta manj pomembni nadzorovani subjekt na najvišji ravni konsolidacije izpolnjuje vsaj enega od naslednjih pogojev:

(a) skupna bruto knjigovodska vrednost nedonosnih kreditov in drugih finančnih sredstev manj pomembnega nadzorovanega subjekta predstavlja manj kot 5 % skupne bruto knjigovodske vrednosti kreditov in drugih finančnih sredstev tega manj pomembnega nadzorovanega subjekta. Pri izračunu enotnega količnika, ki ga je treba primerjati s pragom 5 %, se krediti in druga finančna sredstva, razvrščena kot v posesti za prodajo, stanja na računih pri centralnih bankah in druge vloge na vpogled izvzamejo iz imenovalca in števca;

(b) skupni znesek nedonosnih izpostavljenosti s področja uporabe te smernice, kakor so opredeljene v členu 2(2), ki ga ima manj pomembni nadzorovani subjekt, predstavlja zanemarljiv delež skupnega zneska nedonosnih izpostavljenosti, ki ga ima ta manj pomembni nadzorovani subjekt;

(c) manj pomembni nadzorovani subjekt je v postopku urejenega prenehanja;

(d) manj pomembni nadzorovani subjekt je v postopku združitve z drugim nadzorovanim subjektom ali postopku prevzema s strani drugega nadzorovanega subjekta;

(e) manj pomembni nadzorovani subjekt je „institucija, specializirana za restrukturiranje dolgov“, kakor je opredeljena v členu 36(5) Uredbe (EU) št. 575/2013;

(f) za manj pomembni nadzorovani subjekt veljajo posebne in dejanske okoliščine, zaradi katerih je po mnenju zadevnega pristojnega nacionalnega organa uporaba te smernice neprimerna, ob upoštevanju ciljev in načel Uredbe (EU) št. 1024/2013 ter zlasti potrebe po zagotovitvi skladne uporabe visokih nadzornih standardov.

3. Po izvedenem ocenjevanju izpolnjevanja pogojev iz odstavka 2, točke (a) do (f), pristojni nacionalni organi manj pomembne nadzorovane subjekte s sedežem v njihovih državah članicah, za katere se za posamezni referenčni datum poročanja uporabljajo okvir iz te smernice in povezane zahteve za poročanje iz člena 7, o tem obvestijo.

4. Pristojni nacionalni organi redno obveščajo ECB o izjemah, ki se uporabijo v skladu z odstavkom 2, vključno z ocenami zadevnih pristojnih nacionalnih organov, na katerih te izjeme temeljijo.

Člen 4

Zajete izpostavljenosti

1. Pristojni nacionalni organi uporabijo nadzorniški pristop iz te smernice v zvezi z nedonosnimi izpostavljenostmi s področja uporabe te smernice.

2. Osnovne izpostavljenosti v tradicionalnem ali sintetičnem listinjenju ne spadajo na področje uporabe te smernice, če je v zvezi z njimi izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

(a) manj pomemben nadzorovani subjekt je dosegel prenos pomembnega deleža tveganja v skladu s členom 244(1), točka (a), ali členom 245(1), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(b) manj pomemben nadzorovani subjekt uporabi pristop polnega odbitka v skladu s členom 244(1), točka (b), ali členom 245(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013.

3. Pristojni nacionalni organi se lahko na zahtevo manj pomembnega nadzorovanega subjekta in na podlagi posebnih okoliščin, ki jih manj pomembni nadzorovani subjekt izkaže v predloženih podrobnih in zanesljivih dokazilih, odločijo, da za posamezne izpostavljenosti ali portfelje izpostavljenosti ne bodo uporabili člena 5. Pristojni nacionalni organi na podlagi navedenih dokazil ocenijo zahtevo manj pomembnega nadzorovanega subjekta in o njej odločijo.

4. Za namene odstavka 3 posebne okoliščine vključujejo katero koli od naslednjih okoliščin:

(a) tekoča redna plačila glavnice in obresti na podlagi denarnih tokov uradnega dolžnika bodo privedla do celotnega odplačila;

(b) kritje nedonosnih izpostavljenosti bi v kombinaciji s kapitalskimi zahtevami v okviru prvega stebra za kreditno tveganje privedlo do kritja več kot 100 % izpostavljenosti;

(c) izpostavljenost se nanaša na tehnična jamstva.

Člen 5

Ocenjevanje kritja nedonosnih izpostavljenosti

1. Pristojni nacionalni organi ocenijo kritje nedonosnih izpostavljenosti s področja uporabe te smernice, ki ga imajo manj pomembni nadzorovani subjekti, na podlagi zneska, izračunanega v skladu s členom 47c(1), točka (a), v povezavi s členom 47c(2), (3) in (4) Uredbe (EU) št. 575/2013.

2. Pristojni nacionalni organi pri določanju zneska kritja, ki ga imajo manj pomembni nadzorovani subjekti in ga je treba oceniti glede na znesek iz odstavka 1, upoštevajo postavke iz člena 47c(1), točke (b)(i) do (vi), Uredbe (EU) št. 575/2013.

Člen 6

Uporaba v nadzorniškem procesu

1. Pristojni nacionalni organi uporabijo rezultate svojih ocen kritja nedonosnih izpostavljenosti s področja uporabe te smernice, ki ga imajo manj pomembni nadzorovani subjekti, v okviru procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja iz člena 97 Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([6]).

2. Če pristojni nacionalni organ po ustreznem upoštevanju posebnih okoliščin, ki jih predstavi manj pomemben nadzorovani subjekt, ugotovi, da je kritje nedonosnih izpostavljenosti s področja uporabe te smernice nezadostno, prouči možnost sprejetja nadzorniškega ukrepa na podlagi nacionalne zakonodaje, s katero se prenaša člen 104 Direktive 2013/36/EU, ali enakovrednih nadzorniških pooblastil, ki so na voljo v nacionalni zakonodaji.

Člen 7

Zahteve za poročanje

1. Pristojni nacionalni organi za namen izvedbe ocenjevanja, opisanega v členu 5, od manj pomembnih nadzorovanih subjektov zahtevajo, da poročajo podrobne podatke o kritju njihovih nedonosnih izpostavljenosti s področja uporabe te smernice za vsak referenčni datum poročanja.

2. Predloge, ki se uporabijo za poročanje iz odstavka 1, pripravi ECB v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi.

3. Pristojni nacionalni organi informacije iz odstavka 1, ki jim jih predložijo manj pomembni nadzorovani subjekti, izmenjajo z ECB, da jih ta uporabi v okviru svojih pooblastil za nadzorovanje.

([6]) Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj).

Člen 8

Prehodna ureditev

1. Pristojni nacionalni organi ocenjujejo kritje nedonosnih izpostavljenosti v skladu s členom 5 te smernice od referenčnega datuma poročanja 31. decembra 2028.

2. Z odstopanjem od navedenega se za prve tri referenčne datume poročanja po tem, ko so o tej smernici uradno obveščeni pristojni nacionalni organi, uporablja naslednje:

(a) pri ocenjevanju kritja nedonosnih izpostavljenosti iz člena 5(1) za referenčni datum poročanja 31. december 2025 se
   (i) faktor iz člena 47c(2), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomesti z 0,60;
   (ii) faktorji iz člena 47c(3), točke (d) do (i), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomestijo z 0,60;
   (iii) faktor 1 iz člena 47c(4), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomesti z 0,60;

(b) pri ocenjevanju kritja nedonosnih izpostavljenosti iz člena 5(1) za referenčni datum poročanja 31. december 2026 se
   (i) faktor iz člena 47c(2), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomesti z 0,70;
   (ii) faktorji iz člena 47c(3), točke (e) do (i), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomestijo z 0,70;
   (iii) faktor 1 iz člena 47c(4), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomesti z 0,70;

(c) pri ocenjevanju kritja nedonosnih izpostavljenosti iz člena 5(1) za referenčni datum poročanja 31. december 2027 se
   (i) faktor iz člena 47c(2), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomesti z 0,80;
   (ii) faktorji iz člena 47c(3), točke (g) do (i), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomestijo z 0,80;
   (iii) faktor 1 iz člena 47c(4), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 nadomesti z 0,80.

3. Z odstopanjem od člena 6 te smernice se lahko pristojni nacionalni organ za prvi referenčni datum poročanja po tem, ko so o tej smernici uradno obveščeni pristojni nacionalni organi, odloči, da rezultatov ocenjevanja kritja nedonosnih izpostavljenosti, ki ga imajo manj pomembni nadzorovani subjekti, ne bo uporabil v okviru procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja.

Člen 9

Začetek učinkovanja

Ta smernica začne učinkovati na dan, ko so o njej uradno obveščeni pristojni nacionalni organi sodelujočih držav članic.

Člen 10

Naslovniki

Ta smernica je naslovljena na pristojne nacionalne organe sodelujočih držav članic in ECB.

V Frankfurtu na Majni, 10. decembra 2025

Za Svet ECB
predsednica ECB
Christine LAGARDE